

КАФЕДРА ТЕОРІЇ ТА ІСТОРІЇ КУЛЬТУРИ

Мистецтво медіакультури в світовому художньому просторі.

Освітній ступінь	Магістр	Курс	1
Спеціальність	025 «Музичне мистецтво»	Семестр	1,2
Освітньо-професійна програма	«Музичне мистецтво»		
Статус	Обов'язкова	ECTS	4
		Годин	120
		Лекції	34
		Семінари	34
		Самостійна робота	52
Форма контролю	екзамен		

Інформація про викладача

ПІБ	Скорик Адріана Ярославівна, докторка мистецтвознавства, професорка кафедри теорії та історії культури Національної музичної академії України імені П.І. Чайковського
Профіль викладача	ORCID ID: https://orcid.org/0000-0002-4158-8352
e-mail	adaskor@ukr.net

Анотація навчальної дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни є значення та функціонування мистецтва медіа у транскультурному та трансхудожньому світовому і українському просторі; медійна культура у якій відбувається міжкультурний обмін та комунікативний діалог. Мета курсу полягає:

- у розкритті змісту мистецтва телекомунікації як феномену медіакультури, яке акумулює головні тенденції розвитку сучасного глобалізуючого суспільства;
- представленні таких методологічних підходів, завдяки яким можливо досягнути та спрогнозувати подальше буття мистецтва телекомунікації як різновиду сучасної художньої творчості, в тому числі, як важливої складової сучасної популярної культури.

Навчальний матеріал включає теоретичний, семінарські, самостійні форми роботи практичного спрямування. Завданнями вивчення дисципліни є:

- розглянути медійну культуру в сучасному художньо-інформаційному середовищі у мистецтвознавчо-культурологічному аспекті;
- дослідити масмедіа в системі суміжних типів художнього дискурсу у проблемному полі сучасних культурологічних досліджень;
- охарактеризувати масмедіа в комунікаційних системах сучасного суспільства;
- дослідити нові медіа в художньо-інформаційній культурі України – від засобів масової комунікації до соціальних мереж;
- представити телевізійну культуру в медіакомунікативному вимірі: від дискурсу до мови мистецтв;
- окреслити сучасні теоретико –культурознавчі підходи до визначення структури масмедіа в суспільстві нової візуальності;
- дослідити семіологію телевізійного мистецтва як регулятивний чинник специфіки перетворення в інформаційному середовищі;
- розглянути функціональні аспекти діяльності масмедіа у вітчизняному телекомунікативному просторі з точки зору мистецтвознавчого підходу;
- окреслити сучасні медіа та мистецтво телебачення у вітчизняному соціокультурному просторі;
- дослідити соціальну культуру сучасності і систему масмедійних трансформацій суспільства у їх українському контексті;
- визначити роль телекомунікації у конструюванні колективної ідентичності народу й врахувати у цьому контексті соціокультурні традиції регіонального телебачення.

Під час проходження курсу студенти мають знати: основні етапи розвитку сучасної медіакультури в світовій та українській художній культурі; етапи розвитку і особистостей творення медіа культури , які визначили розвиток і вектор її руху; методи та технології, які презентують етапи розвитку медіакультури ; вміти проаналізувати діяльність сучасних медіа та технології, якими вони користуються; визначити чинники розвитку тих чи тих явищ сучасної медіа культури.

У процесі проходження матеріалу навчальної дисципліни студенти мають розвинути наступні здатності до:

- ідентифікування, прогнозування та експертного оцінювання суспільно-культурних явищ сучасної культурологічної практики; здійснення їх аналізу із застосуванням сучасних методів культурологічного пізнання;
- володіти достовірною інформацією у науково-дослідній та практичній діяльності;
- створювати концептуальне підґрунтя для всебічного розуміння процесів творення медіа культурного контенту;
- опанування інструментів критичного та абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- самонавчання та підвищення кваліфікації ;
- визначення дієвості сучасних теоретичних підходів до інтерпретації феноменів культури та культурних процесів, кваліфікованої наукової аргументації власних культурологічних розробок щодо них.

Необхідне технічне забезпечення: комп'ютер, вільний доступ до мережі Інтернет. Методичним забезпеченням курсу є: робоча програма, підручники, посібники, монографії, матеріали інтернет-ресурсів, відео, аудіо записи . Для більш ефективного засвоєння теоретичного матеріалу, для поліпшення комунікації між викладачем та студентом (у тому числі онлайн-комунікації), створення кращих умов для підготовки студентом семінарських завдань застосовувалися окремі засоби інформаційно-комунікативних технологій (ІКТ), зокрема створення на базі системи MOODLE тем лекційних та завдань семінарських занять, електронна пошта, ресурси Googl meet та ZOOM.

Програмні компетентності

Загальні компетентності (ЗК)

- ЗК 2.** Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК 3.** Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.
- ЗК 4.** Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК 5.** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях
- ЗК 6.** Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК 7.** Здатність до міжособистісної взаємодії
- ЗК 9.** Здатність працювати автономно.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності спеціальності (СК)

- СК 1.** Здатність створювати, реалізовувати і висловлювати свої власні художні концепції.
- СК 2.** Усвідомлення процесів розвитку музичного мистецтва в історичному контексті у поєднанні з естетичними ідеями конкретного історичного періоду.
- СК 4.** Здатність інтерпретувати художні образи у виконавській / композиторській / педагогічній діяльності.
- СК 5.** Здатність збирати та аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її для теоретичної, виконавської, педагогічної інтерпретації.
- СК 7.** Здатність аналізувати виконання музичних творів або оперних спектаклів, здійснювати порівняльний аналіз різних виконавських інтерпретацій, у тому числі з використанням можливостей радіо, телебачення, Інтернету.

Програмні результати навчання

- ПНР 4.** Професійно здійснювати аналіз музично-естетичних стилів та напрямків.
- ПНР 9.** Здійснювати ефективне управління мистецькими проектами, зокрема, їх планування та ресурсне забезпечення.
- ПНР 10.** Приймати ефективні рішення в галузі культури і мистецтва, аналізувати альтернативи та оцінювати ризики.

Перелік тем

1. Медіакультура як винахід сучасної культурологічної думки.
2. Медіакультура як органічний простір художньої культури.
3. Поняття «нові медіа», «медіамистецтво» як продукт епохи глобалізації.
4. Масмедійне мовлення як інформаційна комунікація художньої культури.
5. Аспекти масмедійного дискурсу: митиваційність, індивідуальність, візуалізація.
6. Масова культура як концепт сучасного медіапростору.
7. «Культурна травма» як кризова ситуація перенасичення інформаційним забезпеченням.
8. Поняття «медіа» і його поширення в культурологічній теорії.
9. Функції медіакультури: інтеграція нового середовища.
10. Медіакультура як акумуляуюча сила одномоментної інформованості суспільства.
11. Медіакультура і масова культура: споживацькі цінності «мозаїчної культури».
12. Віртуальність як аспект масмедійної культури.
13. Соціальні мережі як творці колективної ідентичності.
14. Дискурсивні практики у медіакulturі.
15. Сучасні масмедійні засоби та їх буттєвість

16. Соціокультурні умови діяльності медій.
17. Новітні коди медіакультури.
18. «Дискурс телавізійної культури» Дж.Фіске.
19. Структурна класифікація категорій нових медіа.
20. Сучасні культурологічні потоки як інтерактивне середовище мистецтвамедіа.
21. Традиційне і новітнє у розумінні візуального мистецтва.
22. Візуальність як бачення простору творчо-художнього мислення.
23. Компенсаторні функції екранного мистецтва як презентація естетичнихпоглядів.
24. Просторове спілкування у медіакультурі: мережеве інформаційне та екранне суспільство.
25. Медіакультура як поєднання мистецьких та індивідуальних цінностей.

Форми та технології навчання

Лекції, семінарські заняття, дискусія, есеї, з обов'язковим використанням інформаційно-комунікативних технологій при підготовці до занять.

Навчальні ресурси

Усі необхідні для вивчення навчальної дисципліни основні та додаткові матеріали надсилаються у відповідну групу.

Система оцінювання

№ з/п	Контрольний захід оцінювання	Всього %
1.	Участь у обговореннях та доповнення на семінарах	20
2.	Відвідування лекцій	10
3.	Підсумкова контрольна робота (есеї, тест)	20
4.	екзамен	50
	Всього	100

Критерії оцінювання знань студентів

оцінка А; 90–100; – студент(ка) демонструє глибокі знання матеріалу, що міститься в рекомендованих джерелах; уміє аналізувати явища, які вивчаються, у їхньому взаємозв'язку; логічно та послідовно відповідати на поставлені запитання; наводить переконливі приклади з практики, що ілюструють теоретичні положення; переконливо аргументує відповіді.

оцінка В; 82–89; – студент(ка) демонструє ґрунтовні знання навчального матеріалу; вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці; самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна.

Оцінка С; 74–81; – студент(ка) демонструє міцні знання навчального матеріалу; уміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію за допомогою

спрямовуючих питань викладача; може самостійно застосовувати їх на практиці; виправляти допущені помилки, серед яких є суттєві.

оцінка D; 64–73; задовільно – студент(ка) відтворює переважну більшість теоретичного матеріалу, виявляє знання та розуміння основних положень, але ці знання мають загальний характер; студент(ка) має труднощі з наведенням прикладів та поясненням закономірностей; однак з допомогою викладача може виправляти помилки, серед яких значна кількість суттєвих.

Оцінка E; 60–63; задовільно – студент(ка) в цілому володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні; знання мають фрагментарний характер, не може навести власні приклади; допускає суттєві помилки.

Оцінка FX; 35–59; незадовільно – студент(ка) володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу; не володіє термінологією; Не може навести прикладів, що ілюструють теоретичні положення; допускає значні помилки.

Оцінка F; 1–34; незадовільно – студент(ка) володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання та відтворення окремих фактів; повністю не знає матеріал.

Інклюзивне навчання

Навчальна дисципліна може викладатися для більшості студентів з особливими освітніми потребами.

Навчання іноземною мовою (за потреби)

За бажанням студентів допускається вивчення матеріалу за допомогою англomовних онлайн-курсів за тематикою, яка відповідає тематиці конкретних занять.

Неформальна освіта.

Передбачається у межах вивчення навчальної дисципліни участь студентів у відвідування культурно-мистецьких заходів, музичних фестивалів, майстер-класів, творчих зустрічей, гостьових лекцій, створення власних медіа-проектів тощо.

Рекомендована література

1. Бодріяр Ж. Симулякри і симуляція / Жан Бодріяр ; [перекл. з фр. Володимир Ховхун]. – К. : Вид-тво Соломії Павличко «Основи», 2004. – 230 с.
2. Бугрим В. В. Телебачення прямого ефіру : навч. посібник / В. В. Бугрим, І. Г. Мащенко. – К. : Либідь, 1991. – 200 с.
3. Віріліо П. Інформаційна бомба / Поль Віріліо ; [пер. з фр. Олега Демківа] // Незалежний культурологічний часопис «І». – 2003. – Число 30 : Маніпуляція свідомістю. – С. 164–173.
4. Гриценко О. М. Влада інформації, її місце і роль в інформаційному суспільстві / О. М. Гриценко // Наукові записки Інституту журналістики. – К. : КНУ ім. Тараса Шевченка, 2001. – Т. 1. – С. 76–82.
5. Гриценко О. М. Держава та інформаційне суспільство / О. М. Гриценко // Українська журналістика в контексті світової : зб. наук. праць. – К. : Центр вільної преси, 2000. – Вип. 4. – С. 58–73.
6. Гриценко О. М. Концепція інформаційного суспільства / О. М. Гриценко // Ex profisso : зб. наук. праць. – Дніпропетровськ : ДУ, 2001. – Вип. 3. – С. 157–162.

7. Гриценко О. М. Мас-медіа в процесах демократичних трансформацій українського суспільства (політико-культурологічний аспект) : дис. на здобуття наук. ступеня доктора політичних наук : спеціальність 23.00.03
«Політична культура та ідеологія» / О. М. Гриценко. – К., 2003. – 425 с.
8. Гриценко О. М. Мас-медіа у відкритому інформаційному суспільстві й гуманістичні цінності / О. М. Гриценко. – К. : Нац. університет ім. Т. Шевченка, 2002. – 204 с.
9. Гуменюк Т. К. Трансформація свідомості і постмодерновий світ / Т. К. Гуменюк // Актуальні філософські і культурологічні проблеми сучасності. – К., 2001. – Вип. VI. – Ч. I. – С. 85–89.
10. Дерріда Ж. Позиції : Бесіди з Анрі Ронсом, Юлією Крістєвою, Жаном-Луї Удбіном, Гі Скарпетта / Жан Дерріда ; [упоряд. Коснянтина Сігова ; перекл. Анатолія Ситника]. – К., 1994. – 158 с.
11. Доукін Є. Українські Кібер Війська. Полювання на тролів [Електронний ресурс] / Євген Доукін. – Режим доступу : <https://www.facebook.com/dyvannasotnya/posts/477966392340145>.
12. Зернецька О. В. Глобальний розвиток систем масової комунікації і міжнародні відносини : монографія / Ольга Василівна Зернецька. – К. : Освіта, 1999. – 352 с.
13. Зернецька О. В. Глобальні трансформації систем масової комунікації : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня доктора політичних наук : спец. 23.00.04 «Політичні проблеми міжнародних систем» / Ольга Василівна Зернецька. – К. : Інститут світової економіки і міжнародних відносин, 2000. – 34 с.
14. Зернецька О. В. Трансформація типів новинних передач політичної комунікації / О. В. Зерницька // Нова політика. – 2000. – № 1. – С. 194–198.
15. Іванов В. Журналістська етика : підручник / Валерій Іванов, Володимир Сердюк. – К. : Вища школа, 2006. – 231 с.
16. Кияновська Л. Історичні долі музичної соціології / Л. Кияновська // Кияновська Л., Пилатюк О., Скорик А., Ластовецька-Соланська З. Нариси з музичної соціології. – Львів : Сполом, 2011. – С. 24–25.
17. Лукрецій Т. Про природу речей : поема / Тіт Лукрецій Кар ; [пер. з лат., передмова та прим. А. Содомори]. – К. : Дніпро, 1988. – 192 с.
18. Лучик Ю. «На гачку». Як політичні «тролі» формують громадську думку [Електронний ресурс] / Юлія Лучик // Народний оглядач : портал світоглядних новин. – Режим доступу : <http://ar25.org/article/na-gachku-yak-politychni-troli-formuyut-gromadsku-dumku.html>.
19. Мак-Квейл Д. Теорія масової комунікації / Деніс Мак-Квейл ; [пер. з англ. Оля Вольна, Галина Сташків]. – Львів : Літопис, 2010. – 538 с.
20. Скорик А. Мистецтво телекомунікації як феномен сучасної медіакультури: український дискурс : монографія / Адріана Скорик. – Львів : Видавець ФОП Тетюк Т. В., 2015. – 424 с.
21. Фуко М. Археологія знання / Мішель Фуко ; [перекл. з фр. Віктора Шовкуна]. – К. : Вид-тво Соломії Павличко «Основи», 2003. – 326 с.
22. Carey J. W. Lawyers, voyeurs and vigilantes / J. W. Carey // Media Studies Journal, 1999. – Vol. 13 (2). – Spring-Summer. – P. 16–22.
23. Fiske J. Popular Culture / John Fiske // Lentricchia F., McLaughlin Th. Critical Terms for Literary Study. – The University of Chicago Press, 1995. – P. 321–335.
24. Fiske J. Reading television / John Fiske, John Hartley. – London : Methuen & Co. Ltd., 1978. – 223 p.
25. Fiske J. The Cultural Economy of Fandom / John Fiske // The Adoring Audience : Fan

Culture and Popular Media [ed. L. A. Lewis]. – N. Y. : Routledge, 1992. – P. 30–49.

26. McQuail D. Communication Models for the Study of Mass Communication / Denis McQuail, Sven Windhal. – 2nd edition. – London, New York : Longman, 1993. – 229 p.

27. McQuail D. Mass Communication Theory / Denis McQuail. – London : Sage Publications Ltd., 2010. – 632 p.

28. McQuail D. Media Performance : Mass Communication and the Public Interest/ Denis McQuail. – London : Sage, 1992. – 368 p.

29. McQuail D. Reader in Mass Communication Theory / Denis McQuail. –London : Sage Publications Ltd., 2002. – 428 p.